Meldunek 11/B/01

o zachorowaniach na choroby zakaźne i zatruciach związkami chemicznymi zgłoszonych w okresie od 16.11 do 30.11.2001 r.

Jednostka chorobowa	Meldun	ek 11/B	Dane skumulowane		
(symbole wg "Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych" ICD-10)	16.11.01.	16.11.00.	1.01.01.	1.01.00.	
	do	do	do	do	
1 1100 Entow Entowork 100 10)	30.11.01.	30.11.00.	30.11.01.	30.11.00.	
Choroba wywołana przez ludzki wirus upośl.odp.: ogółem (B20-B24) Dur brzuszny (A01.0) Dury rzekome A.B.C. (A01.1-A01.3)	3 -	2 -	99 5 1	85 11 1	
Salmonelozy: ogółem (A02)	547	829	19231	21753	
Czerwonka bakteryjna /szigeloza/ (A03)	7	3	120	113	
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe: ogółem (A04) Wiusowe i inne określone zakażenia jelitowe: ogółem (A08)	115	175	4177	4624	
	114	107	4179	3684	
Biegunki u dzieci do lat 2: ogółem (A04; A08; A09)	458	497	13808	16589	
w tym: BNO, prawdopodobnie pochodzenia zakaźnego (A09)	318	335	8812	11442	
Tężec: ogółem (A33-A35) Błonica (A36)			17	13	
Krztusiec (A37)	90	117	2199	2025	
Szkarlatyna /płonica/ (A38)	176	312	5553	7836	
Zapalenie opon mózgowych: razem	164	118	2151	1908	
w tym: meningokokowe (A39.0)	5	2 2	91	94	
wywołane przez <i>Haemophilus influenzae</i> (G00.0)	4		63	76	
inne bakteryjne, określone i nie określone (G00.1-G00.9) wirusowe, określone i nie określone (A87; B00.3; B02.1)	39	27	618	633	
	99	76	1200	926	
inne i nie określone (G03)	17	11	179	179	
Zapalenie mózgu: razem w tym: meningokokowe i inne bakteryjne: ogółem (A39.8; G04.2)	39	25	517	518	
	8	4	105	103	
wirusowe, przenoszone przez kleszcze (A84)	13	4	186	155	
inne wirusowe, określone (A83; A85; B00.4; B02.0; B25.8) wirusowe, nie określone (A86)	4	1	22	22	
	10	7	136	152	
poszczepienne (G04.0) inne i nie określone (G04.8-G04.9)	4	9	1 67	1 85	
Riketsjozy: ogółem (A75-A79)	-	-	1	1	
Ostre nagminne porażenie dziecięce, łącznie z poszczepiennym (A80) Ospa wietrzna (B01)	4306	5601	96795	116629	
Odra (B05)	525	713	130	70	
Różyczka: ogółem (B06; P35.0)	525		82935	44091	
Wirusowe zap. watroby: typu A (B15)	22	9	650	236	
typu B (B16; B18.0-B18.1)	123	91	2079	2482	
typu C (B17.1; B18.2)	74	80	1672	1787	
typu B+C (B16; B18.0-B18.1 + B17.1; B18.2)	3	6	104	118	
inne i nieokreśl.(B17.0;B17.28;B18.89;B19)	5	13	194	285	
Świnka /nagminne zapalenie przyusznicy/ (B26)	1195	554	14140	16643	
Włośnica (B75)	1	3	23	35	
Świerzb (B86)	1161	1111	14926	15405	
Grypa: ogółem (J10; J11)	8917	12334	556252	1567596	
Bakteryjne zatrucia pokarmowe: razem	719	1122	23503 19147	25378 21679	
w tym: salmonelozy (A02.0) gronkowcowe (A05.0)	545 31	824 13	591	359	
jadem kiełbasianym /botulizm/ (A05.1) wywołane przez <i>Clostridium perfringens</i> (A05.2)	4	11	59 1	66 1	
inne określone (A05.3-A05.8)	3	3	296	109	
nie określone (A05.9)	136	271	3409	3164	
Zatrucia naturalnie toksycznym pokarmem: ogółem (T62)	6 5	20	252	297	
w tym: grzybami (T62.0)		20	229	287	
Inne zatrucia: ogółem (T36-T60; T63-T65)	346	276	8300	7676	
w tym: pestycydami (T60)	3	3	223	100	
lekami, prep.farmakologicznymi i subst.biolog. (T36-T50)	205	180	4705	4377	
alkoholem (T51)	33	41	1552	1638	
Ostre porażenia wiotkie u dzieci (0-14 lat)	2	1	69	41	

Meldunek 11/B/01

Zachorowania zgłoszone w okresie 16-30.11.2001 r. wg województw

	ludzki wirus (B20-B24)		401.13)	(02)) 2:	5)			Zapalenie opon mózgowych		Zapalenie mózgu	
Województwo	Choroba wyw.przez ludz upośl. odp.: ogółem (B2	Dur brzuszny (A01.0)	Dury rzekome A.B.C. (A01.13)	Salmonelozy: ogółem (A02)	Czerwonka bakteryjna /szigeloza/ (A03)	Biegunki u dzieci do lat 2 ogółem (A04; A08; A09)	Tężec: ogółem (A33-A35)	Krztusiec (A37)	Szkarlatyna (A38)	Ogółem (A39.0; A87; B00.3; B02.1; G00; G03)	w tym: meningokoko- we (A39.0)	Ogółem (A39.8;A83-86; B00.4; B02.0; B25.8; G04.0; G04.2; G04.89)	w tym: wirusowe, prz. przez kleszcze (A84)
POLSKA	3	-	-	547	7	458	-	90	176	164	5	39	13
Dolnośląskie	1	-	-	61	-	21	-	4	15	8	-	1	_
Kujawsko-Pomorskie	-	-	-	45	-	46	-	-	13	12	-	2	-
Lubelskie	1	-	-	35	1	16	-	-	2	8	-	2	-
Lubuskie	-	-	-	9	-	5	-	1	2	5	-	1	-
Łódzkie	-	-	-	51	-	14	-	8	1	7	-	1	1
Małopolskie	-	-	-	33	-	41	-	-	11	14	1	3	-
Mazowieckie	-	-	-	78	2	63	-	20	30	11	1	4	1
Opolskie	-	-	-	14	-	3	-	10	10	11	-	-	-
Podkarpackie	-	-	-	15	4	37	-	-	8	7	-	1	-
Podlaskie	-	-	-	14	-	17	-	17	2	7	-	11	8
Pomorskie	-	-	-	40	-	24	-	1	8	14	-	2	-
Śląskie	1	-	-	55	-	44	-	3	30	23	3	4	-
Świętokrzyskie	-	-	-	18	-	16	-	15	8	7	-	1	-
Warmińsko-Mazurskie	-	-	-	22	-	25	-	5	6	5	-	3	3
Wielkopolskie	-	-	-	38	-	69	-	6	26	11	-	3	-
Zachodniopomorskie	-	-	-	19	-	17	-	-	4	14	-	-	-

			935.0)	Wirusowe zapalenie wątroby							nowe:		6-T60;
Województwo	Ospa wietrzna (B01)	Odra (B05)	Różyczka: ogółem (B06; P35.0)	typu A (B15)	typu B: ogółem (B16; B18.01)	typu C: ogółem (B17.1; B18.2)	Świnka (B26)	Włośnica (B75)	Świerzb (B86)	Grypa: ogółem (J10; J11)	Bakteryjne zatrucia pokarmowe: ogółem (A02.0; A05)	Zatrucia grzybami (T62.0)	Inne zatrucia: ogółem (T36-T60; T63-T65)
POLSKA	4306	2	525	22	126	77	1195	1	1161	8917	719	5	346
Dolnośląskie	351	-	66	-	11	5	80	-	83	419	70	1	19
Kujawsko-Pomorskie	325	-	36	3	13	13	21	-	71	784	60	-	40
Lubelskie	362	-	14	-	11	4	33	-	66	341	35	-	44
Lubuskie	105	-	25	1	8	6	5	-	23	66	19	-	33
Łódzkie	152	-	31	2	10	8	15	-	91	293	52	-	45
Małopolskie	259	-	36	3	6	6	154	-	44	117	49	-	16
Mazowieckie	538	-	24	1	12	9	60	1	63	4886	81	-	8
Opolskie	198	-	13	-	4	-	66	-	43	594	14	-	3
Podkarpackie	127	-	56	1	4	1	44	-	73	33	15	-	23
Podlaskie	210	-	11	-	6	-	16	-	41	339	15	2	7
Pomorskie	225	1	33	-	9	3	21	-	18	260	61	-	23
Śląskie	404	-	56	2	17	2	485	-	249	260	89	-	22
Świętokrzyskie	254	-	20	1	3	6	41	-	56	48	50	-	15
Warmińsko-Mazurskie	143	-	3	-	1	4	35	-	44	99	24	-	15
Wielkopolskie	461	1	87	8	5	7	63	-	87	350	51	1	17
Zachodniopomorskie	192	-	14	-	6	3	56	-	109	28	34	1	16

Meldunek 11/B/01 3

Zakażenia HIV i zachorowania na AIDS Informacja z 30 listopada 2001 r.

W listopadzie 2001 r. do Zakładu Epidemiologii PZH zgłoszono nowo wykryte zakażenie HIV 57 obywateli polskich, wśród których było m.in. 28 zakażonych w związku z używaniem narkotyków i 26 bez informacji o drodze zakażenia

Obecność przeciwciał anty-HIV potwierdzono w Zakładzie Laboratoryjno-Doświadczalnym Instytutu Wenerologii AM w Warszawie, w Wojewódzkim Szpitalu Obserwacyjno-Zakaźnym w Bydgoszczy, w Wojewódzkim Zespole Chorób Zakaźnych w Gdańsku, w Wojewódzkiej Przychodni Dermatologicznej w Katowicach, w pracowni wirusologicznej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie, w Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu im. dr Wł. Biegańskiego w Łodzi, w laboratorium Kliniki Chorób Zakaźnych AM we Wrocławiu oraz w Zakładzie Immunologii Hematologicznej i Transfuzjologicznej Instytutu Hematologii i Transfuzjologii w Warszawie.

Odnotowano zachorowania na AIDS sześciu mężczyzn (czterech narkomanów, jednego zakażonego drogą ryzykownych kontaktów heteroseksualnych i jednego bez informacji o drodze zakażenia).

Chorzy byli w wieku od 27 do 48 lat. Mieszkali w województwach: dolnośląskim (trzej) oraz kujawsko-pomorskim, śląskim i zachodniopomorskim (po jednym).

We wszystkich przypadkach określono przynajmniej jedną chorobę wskazującą na AIDS w brzmieniu jak w definicji do celów nadzoru epidemiologicznego, skorygowanej w 1993 r. U pięciu chorych podano liczbę komórek CD4 (od 0 do 51 na mikrolitr).

Od wdrożenia badań w 1985 r. do 30 listopada 2001 r. stwierdzono zakażenie HIV 7.272 obywateli polskich, wśród których według obecnych danych Zakładu Epidemiologii PZH było co najmniej 4.547 zakażonych w związku z używaniem narkotyków.

Ogółem odnotowano 1.092 zachorowania na AIDS; 551 chorych zmarło.

Wanda Szata Zakład Epidemiologii PZH

* * *

<u>UWAGA:</u> Liczby zachorowań na choroby wywołane przez ludzki wirus upośledzenia odporności [HIV] podawane na str. 1-2 "Meldunków" pochodzą ze sprawozdań Mz-56 nadsyłanych przez Wojewódzkie Stacje San.-Epid. w ramach systemu zbiorczego zgłaszania zachorowań na choroby zakaźne. Natomiast dane o zachorowaniach zawarte w powyższej informacji pochodzą ze skorygowanych w Zakładzie Epidemiologii PZH zgłoszeń poszczególnych zachorowań.

Hantawirusy w Europie

Dotychczas stwierdzono, że do rodzaju Hantawirus należy ponad dwadzieścia różnych wirusów. Gospodarzem dla każdego z nich jest jeden lub wyjątkowo kilka, lecz zawsze ściśle ze sobą spokrewnionych gryzoni. W odróżnieniu od innych rodzajów należących do rodziny *Bunyaviridae* nie stwierdzono przenoszenia tych wirusów przez wektory z grupy stawonogów. Wirusy te u swoich naturalnych gospodarzy wywołują trwałe zakażenia, z towarzyszącym długotrwałym wydalaniem wirusa do środowiska wraz z odchodami i

śliną. Człowiek jest gospodarzem przypadkowym, nie związanym z cyklem utrzymywania się wirusa w środowisku, i nie ma bezpośredniego wpływu na jego ewolucję.

Tabela 1. Hantawirusy wywołujące gorączki krwotoczne z zespołem nerkowym i ich gospodarze

Wirus	Gospodarz	Występowanie (gospodarza)
Hantaan (HTN)	Apodemus agrarius (mysz polna)	Chiny, południowa Syberia, centralna Azja, Korea, Europa
Dobrava/ Belgrade (DOB)	Apodemus flavicollis (mysz leśna) Apodemus agrarius (mysz polna)	Większość Europy oprócz Portugalii, Ho- landii, Irlandii, Azja Centralna Europa, Rosja, Estonia
Seoul (SEO)	Rattus ssp. (szczur)	Na całym świecie
Puumala (PUU)	Clethrionomys ssp. (nornica)	Rosja, Europa, Azja, Hokkaido, Korea

Można wyróżnić trzy podstawowe grupy w rodzaju *Bunyaviridae*. Pierwsza związana z rodziną myszowatych (*Murinae*), w jej skład wchodzą wirusy: Hantaan, Seoul, Dobrava i Saaremaa. Druga związana z rodziną ryjówkowatych (*Arvicolinae*), do której należą z patogennych dla człowieka wirusy: Puumala, Tula (również izolowany na terenie Polski) oraz sześć innych nie powiązanych dotychczas z zakażeniami u ludzi: Prospect Hill, Isla Vista, Bloodland Lake, Khabarovosk i Topografov. Trzecia grupa związana z gryzoniami występującymi na kontynencie amerykańskim, zawiera wirusy wywołujące choroby o przebiegu klinicznym różnym od wirusów Starego Świata - gorączki krwotoczne z zespołem płucnym (wirus ten znajduje się na liście czynników, które mogą być użyte jako broń biologiczna).

Szerzenie się zakażeń hantawirusowych, wywołujących gorączki krwotoczne z zespołem nerkowym jest narastającym problemem epidemiologicznym na świecie.

W Europie występują przynajmniej dwie formy gorączek krwotocznych z zespołem nerkowym (HFSR). Pierwsza wywołana wirusem Puumala, przypominająca klasyczny zespół wywoływany przez prototypowy wirus Hantaan, ale o łagodniejszym przebiegu. Druga wywoływana wirusem Dobrava, związana jest z cięższą postacią HFRS, i występuje na Bałkanach (ostatnie zakażenia związane z walkami w byłej Jugosławii).

Jak wynika z piśmiennictwa wirusy te występują we wszystkich krajach europejskich - w Polsce brak jest danych o stopniu zagrożenia zakażeniem wywołanym przez te wirusy. Dotychczas przeprowadzono tylko jedno badanie mające na celu poszukiwanie zakażeń hantawirusami u ludzi w Polsce. W sytuacji gdy na terenie naszego kraju występują wszystkie gatunki drobnych ssaków będących gospodarzami europejskich hantawirusów, brak jest informacji dotyczących zachorowań wywołanych hantawirusami u ludzi. Jedną z przyczyn jest brak różnicującej diagnostyki mikrobiologicznej tych zakażeń np. w kierunku leptospirozy. Ponadto zakażenia o charakterze pełnoobjawowych gorączek krwotocznych z zespołem nerkowym, stanowią niewielki odsetek ogólnej liczby zakażeń, które przeważnie przebiegają bezobjawowo lub skąpo objawowo. Dlatego podejrzewanie zaka

Meldunek 11/B/01 4

ZAKAŻENIA I ZARAŻENIA CZŁOWIEKA

Epidemiologia, zapobieganie i zwalczanie

Pod redakcją prof. dr hab. med. **Wiesława Magdzika** i prof. dr hab. med. **Danuty Naruszewicz-Lesiuk**

Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL

Ksiażka jest już do nabycia w księgarniach.

Autorzy: • dr n. przyr. Elżbieta Bitkowska • prof. dr hab. Tadeusz Dzbeński • prof. dr hab. Danuta Dzierżanowska • dr n. med. Ewa Gonera • prof dr hab. Marek Jagielski • dr n. przyr. Bożena Jakimiak • dr n. przyr. Wiesława Janaszek • doc. dr hab. Zdzisław Jarząbek • prof. dr hab. Janusz Jeliaszewicz • prof. dr hab. Stanisław Kałużewski • dr n. farm. Maria Kochman • dr n. przyr. Alicja Krzemińska • dr n. med. Danuta Kuklińska • dr n. med. Krzysztof Kuszewski • doc. dr hab. Bogumiła Litwińska • prof. dr hab. Wiesław Magdzik • dr n. med. Jacek Mazurek • dr n. med. Wiesława Mazurowska • doc. dr hab. Jadwiga Mészáros • prof. dr hab. Danuta Naruszewicz-Lesiuk • dr n. med. Wojciech Płonka • lek. wet. Anna Przybylska • dr n. med. Waldemar Rastawicki • dr n. med. Małgorzata Sadkowska-Todys • doc. dr hab. Danuta Seroka • lek. Jolanta Sitarska-Gołębiowska • prof. dr hab. Andrzej Stapiński • prof. dr hab. Hanna Stypułkowska-Misiurewicz • dr n. med. Wanda Szata • dr n. med. Ireneusz Szczuka • dr n. med. Jolanta Szych • mgr farm. Barbara Tadeusiak • prof. dr hab. Stanisława Tylewska-Wierzbanowska • doc. dr hab. Andrzej Zieliński • dr n. med. Jadwiga Żabicka

żenia hantawirusami przez lekarza jest mało prawdopodobne. Również z tego powodu wydaje się niezbędne przeprowadzenie badań mających na celu wykazanie czy, w jakim stopniu i gdzie występują w Polsce te zakażenia, określenie grupy wysokiego ryzyka i rodzaj testów diagnostycznych, które mogą być użyte w kraju.

Pomiędzy hantawirusami z różnych grup zróżnicowanie sekwencji nukleotydowych sięga 30%, podczas gdy antygenowo są ściśle ze sobą spokrewnione, zwłaszcza w obrębie nukleokapsydu, co umożliwia zastosowanie w badaniach antygenu jednego wybranego typu. Głównym problemem badań nad hantawirusami jest trudność izolacji szczepów od gryzoni ze względu na konieczność zachowania odpowiednich warunków bezpieczeństwa pracy. W tym przypadku wymagane jest prowadzenie badań w warunkach BSL-3 i BSL-4 tzn. całkowity brak możliwości bezpośredniego kontaktu personelu z materiałem badanym (zgodnie z wytycznymi WHO i CDC).

Badania serologiczne i genetyczne mogą być wykonywane w warunkach BSL-2.

Badania epidemiologiczne na terenach endemicznego występowania zakażeń wirusem Dobrava wykazały obecność przeciwciał (dowody zakażenia) np. w Grecji średnio u 4%

populacji przy zakresie od 0% do 14% na poszczególnych terenach. Jednocześnie w określonych grupach zawodowych częstość ta w poszczególnych krajach była wyższa np. na Słowenii częstość występowania przeciwciał w ogólnej populacji wynosi 1,7%, zaś wśród drwali sięga powyżej 14%. W Polsce nie przeprowadzano tego typu badań.

Włodzimierz Gut, Małgorzata Sadkowska-Todys

"Meldunki" udostępnione są w Internecie na stronach www.pzh.gov.pl www.medstat.waw.pl

Opracowuje zespół: Mirosław P. Czarkowski (kier. zesp.), Ewa Cielebak, Barbara Kondej, Ewa Stępień - tel.: (022) 84-97-702, (022) 54-21-210; fax (022) 54-21-211; e-mail: epimeld@pzh.gov.pl epimeld@medstat.waw.pl Kierownictwo naukowe: prof. dr hab. Wiesław Magdzik

